

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Indeksi obujma prometa uslužnih djelatnosti (ISP) za 2024.

Organizacijska jedinica: Sektor poslovnih statistika / Služba statistike usluga

Priredile: Josipa Kalčić Ivanić i Sanda Colić

listopad 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha i predmet istraživanja

Indeksi obujma uslužnih djelatnosti mjere mjesečno kretanje realnog prometa. Izračunavaju se deflacioniranjem mjesečnoga nominalnog prometa odgovarajućim deflatorom (najčešće indeksom cijena). Obuhvaćaju uslužne djelatnosti koje su prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD 2007.) razvrstane u područja G, H, I, J, L, M (osim odjeljaka 72 i 75 te skupine 701) i N. Mjesečni podaci o prometu dobivaju se iz Mjesečnog istraživanja o prometu u uslužnim djelatnostima (obrazac USL-M) u kombinaciji s administrativnim izvorima podataka (PDV obrazac).

- Izvještajno razdoblje

Mjesec

- Pravni akti i drugi sporazumi

Metodologija istraživanja temelji se na Uredbi (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika te Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika.

Istraživanje se provodi na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20., 155/23. i 124/25.-ispr.).

- Sustav klasifikacija

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. (NKD 2007.)

- Statistički pojmovi i definicije

Indeksi obujma uslužnih djelatnosti mjere obujam prodaje u uslužnim i trgovačkim djelatnostima, a izvedeni su iz prometa u tekućim cijenama koji se preračunava u stalne cijene postupkom deflacioniranja primjenom odgovarajućeg deflatora. Budući da je namjera osigurati promjene u obujmu bruto proizvodnje, podaci o dodanoj vrijednosti iz istraživanja o strukturnim poslovnim statistikama koriste se kao ponderi u izračunu indeksa obujma uslužnih djelatnosti.

Promet obuhvaća ukupne iznose koje je fakturirala promatrana jedinica u referentnom razdoblju, a to odgovara tržišnoj prodaji robe ili usluga isporučenih trećim stranama. Promet također uključuje sve ostale troškove povezane s kupcem, čak i ako su ti troškovi zasebno navedeni u računu. Promet isključuje PDV i druge slične odbitne poreze izravno povezane s prometom te sve carine i poreze na robu ili usluge koje je fakturirala jedinica.

- Statistička jedinica

Statistička jedinica jest jedinica po vrsti djelatnosti (JVD).

- Statistička populacija

Ciljana populacija za podatke o prometu jesu poslovni subjekti (pravne osobe, obrtnici i slobodna zanimanja) čija je pretežna djelatnost jedna od djelatnosti koje se zahtijevaju prema Uredbi (EU) 2019/2152, bez obzira na njihovu veličinu.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Glavni korisnici podataka su Sektor nacionalnih računa DZS-a i Eurostat.

1.1.1. Potrebe korisnika

Nacionalni računi koriste se ovim podacima pri izračunu bruto domaćeg proizvoda, koji je ključni pokazatelj ekonomske aktivnosti i razvijenosti zemlje. Eurostat podatke objavljuje u bazi podataka koji se mogu usporediti s drugim zemljama. Eurostat se tim podacima koristi i za izračun indeksa ukupne tržišne proizvodnje.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Redovit izravan kontakt sa Sektorom nacionalnih računa kako bi se odredio opseg podataka i rokovi dostave. Također, Eurostat šalje upite u slučaju potrebe za dodatnim objašnjenjima nekog podatka.

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015. i 2022., a posljednje potkraj 2024. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://dzs.gov.hr/istaknute-teme-162/kvaliteta/istrazivanja-o-zadovoljstvu-korisnika/1752>.

1.2. Potpunost

Rezultati se objavljuju 60 dana nakon završetka referentnog razdoblja u STS bazi podataka. Istog se dana podaci dostavljaju u Eurostat. Podaci su potpuni i u skladu s metodološkim konceptima i definicijama.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Indeksi obujma uslužnih djelatnosti ne temelje se na uzorku te se ne može izračunati uzoračka pogreška.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

S obzirom na svojstvo istraživanja, ne izračunavaju se stope odgovora, neodgovora i nadobuhvata. Te stope izračunavaju se u Mjesečnom istraživanju o prometu u uslužnim djelatnostima, koje se koristi kao jedan od inputa za izračun indeksa obujma uslužnih djelatnosti.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Odstupanje između ciljane populacije i okvira uglavnom se pojavljuje zbog neažurnosti Statističkoga poslovnog registra. Jesu li jedinice prihvatljive ili nisu, moguće je utvrditi samo na izabranom uzorku. S jedinicama iz okvira koje nisu u uzorku ne kontaktira se i nije moguće utvrditi pravo stanje njihova poslovanja.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

S obzirom na svojstvo istraživanja, ne izračunavaju se pogreške mjerenja. Te se stope izračunavaju u Mjesečnom istraživanju o prometu u uslužnim djelatnostima, koje se koristi kao jedan od inputa za izračun indeksa obujma uslužnih djelatnosti.

2.2.4. Pogreška neodgovora

S obzirom na svojstvo istraživanja, ne izračunavaju se pogreške odgovora. Te se stope izračunavaju u Mjesečnom istraživanju o prometu u uslužnim djelatnostima, koje se koristi kao jedan od inputa za izračun indeksa obujma uslužnih djelatnosti.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

S obzirom na svojstvo istraživanja, ne izračunavaju se pogreške obrade. Te se pogreške izračunavaju u Mjesečnom istraživanju o prometu u uslužnim djelatnostima, koje se koristi kao jedan od inputa za izračun indeksa obujma uslužnih djelatnosti.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije raspoloživo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici [https://dzs.gov.hr/Opća revizijska politika DZS-a](https://dzs.gov.hr/Opća_revizijska_politika_DZS-a) korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

U procesu sezonske prilagodbe upotrebljava se programski paket JDemetra+ te se primjenjuje metoda X13-ARIMA. Tim se procesom statističkim modelima i postupcima identificiraju te procjenjuju sezonski i kalendarski učinci u vremenskim serijama.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Rezultati se objavljuju 60 dana nakon završetka referentnog razdoblja u STS bazi podataka. Istog dana podaci se dostavljaju u Eurostat.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj se ne izračunava.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pokazatelj se ne izračunava.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Podaci se dostavljaju prema unaprijed objavljenome kalendaru objavljivanja i nema vremenskog pomaka između stvarne isporuke podataka i ciljanog datuma kada su trebali biti isporučeni.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Pokazatelj se ne izračunava.

4. Pristupačnost i jasnoća

Serije podataka objavljuju se u STS bazi podataka, koja je dostupna na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku. Podaci se također objavljuju u bazi podataka Eurostata.

4.1. Priopćenja

Podaci se redovito objavljuju u STS bazi podataka i to je jedini način objavljivanja podataka. Nema *ad hoc* priopćenja za javnost povezanih s ovim podacima.

4.2. Mrežna baza podataka

Serije podataka za indekse obujma uslužnih djelatnosti nalaze se u STS bazi podataka na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku: [STS baza](#).

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodološka objašnjenja za indekse obujma uslužnih djelatnosti dostupna su u sklopu STS baze podataka na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

Cijelo istraživanje temelji se na metodološkim publikacijama objavljenima u dokumentu [Compilation Manual for an Index of Services Production, OECD, 2007](#).

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Asimetrija toka zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost u vremenu

Podaci za sve aktivnosti dostupni su od siječnja 2010. Duljina serije do kraja 2024. je 180 mjeseci.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Pokazatelj se ne izračunava.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nije primjenjivo.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Troškovi i opterećenje

6.1. Troškovi

Troškovi Državnog zavoda za statistiku iznose otprilike 650 radnih sati na godinu.

Teret prikupljanja ulaznih podataka, izračuna indeksa i analize rezultata za izračun ovog pokazatelja snosi samo osoblje Državnog zavoda za statistiku.

6.2. Opterećenje

Za izračun indeksa obujma uslužnih djelatnosti nema opterećenja izvještajnih jedinica jer se podaci preuzimaju iz drugih istraživanja.